

Aan de stuurgroep van de RES Regio FoodValley

Doorkiesnummer: 0570 662810
Faxnummer: 0570 662 362

Datum: 08-01-2020

Referentie: AR.2019.0260

Betreft: **Standpuntenbrief inzake Regionale Energie Strategie**

Geachte stuurgroep,

Inzake het participatieproces Regionale Energie Strategie vindt u in deze standpuntenbrief onze visie op noodzakelijke keuzes en prioriteiten. Ons werkgebied kent 8 RES Regio's. We hebben veel werkbijeenkomsten bezocht. Daar hebben we echter niet het gevoel aan over gehouden dat onze standpunten de noodzakelijke aandacht hebben gekregen. In veel regio's is er gewerkt met gesprekstafels en kaarten. Die gesprekken kennen de neiging om erg breed te gaan over tal van onderwerpen. Procesbegeleiders leggen daarbij doorgaans zaken pas vast als zij een gevoel hebben dat er min of meer een groepstandpunt is. Als 'hands on' beheerders van het buitengebied, viel het niet altijd mee om een realistisch en praktische inbreng in de groepen te laten beklijven. We begrijpen de complexiteit van het proces waar u voor staat. We zijn altijd en overal gastvrij ontvangen en positief bejegend, maar voelen ons desondanks niet echt gehoord. In dat verband verwijzen we ook naar het essay 'Energie en Democratie' van Prof. dr. Marcel Boogers (oktober 2019) waarin hij in § 2 op pag. 6 treft het belang schetst van het benutten van de kennis bij belangenorganisaties. Vriendelijk verzoeken we u bij het eindvoorstel, zoals u dat voorlegt aan uw bestuurders, onderstaande inbreng nadrukkelijk mee te nemen.

Opgave klimaatakkoord en interactie landelijk gebied

De opgave die voortvloeit uit het klimaatakkoord is fors. De land- en tuinbouwsector is daar intensief bij betrokken. Met name aan de tafel landbouw en grondgebruik. Daar hebben we als sector een extra vrijwillige opgave op ons hebben genomen. De glastuinbouw is een kampioen in duurzaam energiegebruik en heeft zichzelf extra doelen gesteld. Voor de overige agrarische sectoren richten we ons op extensivering en bodembeheer. Vooral de potentie van landbouwgrond om grote hoeveelheden CO₂ vast te leggen is van belang, zie ook <https://www.4p1000.org/>. De landbouw legt per saldo meer CO₂ vast dan ze uitstoot. In tal van projecten ontwikkelen en verspreiden we de kennis die nodig is om op een duurzamere manier te produceren. Behoud van productieruimte is daarbij wel essentieel om die transitie te kunnen realiseren.

Op het onderdeel warmte zien we vooral kansen. Nabij bebouwde gebieden zijn warmteprojecten mogelijk en regionale inzet van biomassa en mestvergisting/vergassing biedt ook veel kansen. We pakken die graag samen met de RES regio op.

Aan de tafel grootschalige elektriciteitsopwek willen we als sector ook een positieve bijdrage leveren. We hebben wel gefundeerde bezwaren tegen het ontwikkelen van grootschalige zonnenvelden op landbouwgrond want:

1. Grootschalige opwek uit zon is minder duurzaam dan wind.

Zon is als hernieuwbare energie minder duurzaam dan wind omdat in Nederland het aantal volmasturen van zon minder dan een derde is dan die van wind bij een enorm veel groter ruimtegebruik én een slechte netwerkbenutting.

2. Grootschalige opwek uit zon leidt vermijdbare maatschappelijke kosten.

Inzet van grootschalige zonnevelden levert een onbalans in het energienetwerk. Het netwerk moet worden aangepast op een vermogen dat maar tijdens een heel korte tijd (zonnige dag in de zomer rond de middag) geleverd wordt. De kosten van die aanpassing komen maar voor een heel klein deel (tot de Trafo) in de businesscase van de ontwikkelaars en voor het overgrote deel voor rekening van de maatschappij.

3. Emissie besparing door opwek gaat ten koste van koolstofvastlegging.

Er is steeds meer inzicht dat de koolstofvastlegging in de bodem onder deze velden veel lager is dan die van goed beheerde landbouwgronden. Bij zonnevelden zou het verlies aan vastlegging dus in mindering gebracht moeten worden op de emissiewinst van de opwek!

4. Negatieve interactie klimaatdoelen.

Ruimteclaim op landbouwgrond door grootschalige zonnevelden is contraproductief op de doelen uit het klimaatakkoord op de landbouwtafel. Om die doelen te halen is behoud van ons areaal essentieel.

5. Zonnevelden ruineren gebiedsverkaveling en duurzame ontwikkeling omliggende bedrijven.

De velden zoals die thans ontstaan gaan ten koste van de gebiedsverkaveling waar we als sector en overheid zo veel inzet op geleverd hebben en benadeelt de ontwikkeling van omliggende bedrijven en kansen voor jonge ondernemers.

Hoe moet het dan wel:

De potentie van zon op grote daken is enorm. Voor de bebouwde omgeving moeten knelpunten worden opgepakt (constructieve aspecten en deelnamegraad). Voor de agrarische sector spelen er specifieke randvoorwaarden. LTO Noord pleit voor het gezamenlijk optrekken van RES Regio, gemeente, netwerkleveranciers en energiespecialisten in het optimaliseren van elektriciteitsopwek op en rond het boerenerf. In eerste fase vooral uit zon op dak en (kleinschalige) wind, later aangevuld met biomassa, mestvergisting en waterstofproductie. De combinatie zon op dak en wind is netwerkvriendelijk, snel inzetbaar en verdubbelt de mate waarin bedrijven hun energie uit eigen opwek invullen (van 30% naar 60%) We kennen de potentie van de grote daken in de regio en willen graag samenwerken bij een verdere uitrol. Als er dan tenslotte toch hier en daar nog landbouwgrond nodig zou zijn zou dat via een gebiedsproces moeten zijn met aandacht voor meekoppelkansen op andere doelen en inpassing in de gebiedsverkaveling.

Met vriendelijke groet,

LTO Noord Regio Oost
Regiobestuur